

JUSTISDEPARTEMENTET	
04 FEB 2009	
SAKSNR.: 200502517	
AVD/KONT/BEH:	K04 / DUS / ET
DOK.NR. 120	ARKIVKODE: 452

POLITIJURISTENE

Justisdepartementet
Kriminalomsorgsavdelingen
Postboks 8005
0030 Oslo

Sendes også på e-post til:
postmottak@jtd.dep.no

Deres referanse
200502517

Vår referanse
PEL/swb,jof,cg

Dato
Tirsdag 3. februar 2009

Kopi; Riksadvokaten,
Politidirektoratet

Høring NOU 2008:15 Barn og straff

Generelt:

Det vises til telefonsamtale med ekspedisjonssjef Unni Gunnes, hvor Politijuristene fikk utsettelse til utgangen av tirsdag 3. februar.

Politijuristene mener at dette er et viktig arbeid – og et vanskelig arbeid. Det er formentlig en av de viktigste forebyggende oppgavene som de kriminalitetsbekjempende offentlige myndigheter har, å ivareta de unge lovbyrterne på en best mulig måte slik at deres begynnende kriminelle løpebaner blir stoppet.

Mye av oppdragelsen og oppfølgingen av barn og unge, og kanskje særlig de som har et særskilt behov for dette, synes i dagens samfunn å være overlatt til det offentlige. Dette er en beklagelig utvikling, som kan skyldes mange forhold. Men når det er blitt på slik at det offentlige må forestå ivaretagelsen av barn og unge "på skråplanet" fordrer dette at myndighetene har de nødvendige verktøy til dette. I den grad at barn og unge blir lovbyrtere, som krever en intervensjon fra politiets side, må politiet, i regi av og forankret hos påtalemyndigheten, ha muligheten til å gjennomføre visse grep for å hindre kriminalitet. Intervensjon fra politiet er gjerne siste utvei, når "alt annet har sviktet". Ett svært sentralt spørsmål er således om politiets samarbeid og informasjonsflyt tidligere i barnets begynnende kriminelle fase er god nok. Gjøres det nok forebyggende arbeid for å hindre denne utvikling, og blir politiet involvert i tilstrekkelig grad og tidlig nok i dette arbeidet. Det er ingen enkle svar på et slik spørsmål, men for dem som faktisk ender opp som de unge lovbyrterne er det klart at svaret må være nei. Det ble ikke gjort nok, tidlig nok.

I oppfølgingen av dette er det beklagelig at man ikke i større grad har sett på hvilke virkemidler som kan tas i bruk overfor foreldre og foresatte, og pålegge de et ansvar for å søke å ivareta barnets fremtid. Det er dessverre noen barn som ikke får noen oppfølging og det er allment akseptert at

disse er overrepresentert på statistikken for unge kriminelle. Å pålegge et straffansvar for foresatte ved manglende ivaretagelse av barnet, hadde fortjent en nærmere utredning. Det er grunn til å vurdere å innføre sanksjoner mot de som ikke kan ta vare på sine egne barn.

Det er en innrømmelse og selverkjennelse som forhåpentligvis etter hvert vil gjøre seg gjeldende hos norske justismyndigheter og justispolitikere, herunder i politiet, og det er at politiet i stor grad har falt tilbake på selvutnevnte eller etatutnevnte eksperter, uten å evne og ville ta til seg og forholde seg til ekstern kunnskap og kompetanse, herunder integrere i politiets arbeid mennesker med annen kompetanse, formell og reell, enn det som tradisjonelt har vært politi. Det gjelder både dette felt og på andre områder. Et av utslagene av dette ser man også ved stempellet "politifag" som som regel umiddelbart klistres på alt som politimyndighetene arbeider med. Det er liten grunn til å tro at den utdanningen som foregår på Politihøgskolen, og de som blir uteksaminert derfra, er de som best kan ivareta og fylle alle politiets roller. Særlig gjelder dette hvor man har spisskompetanse hos andre med annen formalkunnskap. Dette betyr ikke at det ikke gjøres, politiet forholder seg til og støtter seg til ekstern ekspertise. Det gjøres bare i så alt for liten grad. Kunnskapsbasert politiarbeid må bety at etaten tilsetter den kunnskap det er behov for, og ikke hviler seg på å søke å tilføre polititjenestemenn litt kompetanse om et felt som andre yrkesgrupper allerede behersker så mye bedre. Så får disse yrkesgrupper integreres i politiet, og arbeide sammen med politiets tradisjonelle yrkesgrupper, slik at resultatet samlet sett blir best mulig. Politijuristene tror det vil være langt mer nyttig å tilføre kompetanse på enkelte områder ved å utvide antall profesjoner som tilsettes heller enn å flikke på polititjenestemannens kunnskapsnivå. Tilsettingen av andre profesjoner vil trolig i langt større grad medføre at polititjenestemanns kunnskap om ulike områder heves som en følge av samspillet og samarbeidet med andre profesjoner. Dette er, etter Politijuristenes oppfatning, ikke en omfattende økning av ressursbruken, men en langt mer riktig bruk av ressursene. Derfor mener Politijuristene at en (også) bør pålegge politidistriktene å ansette en ungdomskoordinator, med særlig kompetanse innenfor pedagogikk og psykologi og med kompetanse på restorative justice, gjerne som en leder for et team som har dette ansvarsområdet, jf forslaget om ny konfliktrådslov § 4a. Politijuristene understreker at det er svært mange svært dyktige polititjenestemenn i etaten, som kan fylle svært mange roller. Men det er et uttrykk for alt for snever tankegang og alt for stor tro på egne evner dersom man ikke i større grad ansetter andre profesjoner med deres spisskompetanse.

"Utvalget ble bedt om å beskrive dagens behandlings- og reaksjonssystem og peke på styrker og svakheter. Utvalget ble særlig bedt om å utrede alternativ til å la personer mellom 15 og 18 år gjennomføre varetekt eller fengselsstraff. Utvalget ble også bedt om å utrede hvilke andre tiltak samfunnet bør ha til rådighet for personer mellom 15 og 18 år som utfører alvorlig eller gjentatt kriminalitet." heter det i høringsnotatet. Dette er etter Politijuristenes oppfatning svært sentrale problemstillinger. Samtidig er dette vanskelig fordi man, trolig, et sted vil finne seg der hvor hensynet til samfunnet må veie tyngre enn hensynet til lovbrøyteren. Også når lovbrøyteren er et barn. Vektingen mellom hensynet til barnet og hensynet til samfunnet er vanskelig. Finnes det områder hvor hensynet til barnet ubetinget skal gå foran, eksempelvis som et generelt forbud mot forvaring som reaksjon og forbud mot fullstendig isolasjon, som begge deler er foreslått?

Et annet vurderingstema man må ta med seg i denne debatten er hvilken risiko man tar for at barn blir mer utsatt for interesse fra kriminelle miljøer når samfunnet beskytter disse fra inngrep fra offentlige myndigheter. Vil de i større grad bli brukt som løpegutter, håndlangere mv fordi de anses som beskyttet?

Lovforslagene:

Barnevernets rolle

Utvalget har en svært interessant, og nyskapende, vurdering inntatt i pkt 9.2.2, om bruk av kriminalomsorgen holdt opp mot barnevernet. Hvem skal ha ansvaret for kriminelle barn, barnevernet eller kriminalomsorgen. De forslagene som fremkommer der, med at barnevernet i større grad trer inn i kriminalomsorgens rolle, er etter Politijuristenes oppfatning så vidt interessante, at de ikke kan forkastes alene med en henvisning til vern av barnevernets tillit. Forslagene fortjener å prøves ut, både når det gjelder varetekt som tvangsmiddel og straff som reaksjon. Politijuristene ber derfor om at prøvetiltak iverksettes for å høste mer erfaring om dette. Det bør fortrinnsvis gjøres i en by av en viss størrelse, som Bergen, Trondheim eller Stavanger. Politijuristene mener at en kan finne støtte for et slikt prosjekt i hva som er sakset ifra St. meld. Nr 20 (2005-2006), under 3.1 ”Tverrfaglig samarbeid”. Det er ikke lett å forstå argumentasjonen om at tilliten til barnevernet blir mindre dersom barnevernet selv håndterer straffereaksjonen, holdt opp mot at barnevernet vil ha en tett oppfølging av barn i kriminalomsorgens varetekt alene skal sette stopper for at en ser nærmere på dette. Barnet vil formentlig i sistnevnte tilfelle ha vanskelig for å skille mellom kriminalomsorg og barnevernet. Dessuten vil, etter Politijuristenes oppfatning, hensynet til barnet selv, og barns rettsvern, alltid være viktigere enn hensynet til en statlig institusjon. Derfor bør forslaget prøves ut.

Straffereaksjonen og gjennomføringen av straff

Politijuristene støtter utvalgets forslag om at det ikke oppstilles noe forbud mot illeggelse av frihetsberøvende reaksjoner overfor barn. Når det gjelder spørsmålet om umiddelbar overføring til straff, er Politijuristene av den oppfatning at det er særlig viktig overfor barn at straffen er umiddelbar. Dette er av betydning både i forhold til deres integrering, at en eventuell innkalling til fengselsstraff ikke kommer midt i et skoleår ett år etter at straffen er avsagt, og det har betydning for straffens effekt. Det synes å være bred enighet om at jo tettere på avgjørelsen selve reaksjonen kommer, jo mer positivt er dette. Dette er jo også tanken som ligger bak dette å bygge ned fengselskøer. Men disse hensyn vil veie enda tyngre overfor barn, og disse bør derfor gis fortrinn når det gjelder å avvike straffereaksjonen/sonen. Politijuristene applauderer at det bestemmes i lovs form hvor raskt denne reaksjon skal komme, og ikke minst at den skal komme raskt. En kan derfor støtte utvalgets forslag til ny § 10a i straffegjennomføringsloven, men Politijuristene mener at bestemmelsen bør sette en frist på én måned isteden for to som foreslått. En rask reaksjon er så viktig at det bør et mål at reaksjonen mot barnet iverksettes tilnærmet umiddelbart når dette er mulig.

Politijuristene er i utgangspunktet enig i at man bør begrense bruken av fengselsstraff overfor lovbrøyttere under 18 år. Man er ikke ubetinget enig i at en begrensning i lengden det er adgang til å idømme er det samme som en faktisk begrensning av bruken, og man er ikke enig i at vi kan overholde våre internasjonale forpliktelser til å begrense bruken av fengsel ved å legge begrensninger på den tiden som skal sones. Det er også vanskelig å se at man begrenser bruken av fengsel for yngre lovbrøyttere om en 17-åring skulle bli dømt til åtte eller 15 års fengsel, i de tilfelle hvor domstolen kommer til at det er begått en så straffverdig handling. Om vedkommende er 25 eller 30 år når han løslates, kan vanskelig bety at man begrenser bruken av fengsel overfor lovbrøyttere under 18 år. Man kan kanskje hevde at det er noe lettere for en 17-åring å se lyst på fremtiden om han ”kun” skal sone en fengselsstraff på åtte år, holdt opp mot fengselsstraff på 15 år. Men en er usikker på om dette utgjør en stor forskjell for vedkommendes fremtidsutsikter slik det vil fortone seg for barnet når det starter sin soning.

Forslaget om kartlegging er etter vår oppfatning positivt, jfr forslaget til straffeprosessloven ny § 164a. Det er her meget viktig at rigide taushetspliktsregler og forståelse av disse ikke undergraver tiltak som kan ivareta barnet. Det er mindre grunn til å frykte at et samarbeid mellom offentlige etater og utveksling av opplysninger vil medføre at tilliten svekkes. Det kan medføre at tilliten styrkes. Dette innebærer trolig en mindre utfordring i realiteten, da kunnskapen og bevisstheten rundt dette, at et offentlig organ pga taushetsplikt vanskelig kan gi opplysninger til et annet offentlig organ, trolig ikke er noe som barnet er opptatt av eller bruker for mye tid på. Det betyr ikke at det ikke skjer.

Som med innføringen av varetektssurrogat er Politijuristene usikre på om "vernet" av barnevernet bør gå foran andre hensyn. Det kan derfor være grunn til å iverksette prøveprosjekter hvor både kriminalomsorgen, som foreslått av utvalget og barnevernet søker å ivareta denne kartleggingsfunksjonen. Den som fyller oppgaven best, bør, dersom dette passer i en helhetsvurdering, ivareta dette ansvaret. Det er hensynet til barnet som bør gå foran her.

Gjennomføringen av fengselsstraffen er et svært sentralt tema. Utvalget understreker sterkt at dette ikke er ment som et forslag om å gjeninnføre ungdomsfengsel i Norge. Utvalget har foreslått at barn som soner fengselsstraff, bør tilbys å sone i egne enheter tilpasset barn. Det er slik vi ser den eneste muligheten vi har til å begrene eventuelle skadevirkninger av å plassere barn sammen med voksne soningsfanger. Det råder dessverre også en oppfatning om at det å være fengslet innebærer en form for "forbryterskole". For helt å utelukke den effekten vil en særskilt enhet tilrettelagt for barn være langt å foretrekke.

Politijuristene støtter utvalget i at *"samfunnsvern gjør det nødvendig å ha en frihetsberovende reaksjon tilgjengelig for barn som har begått alvorlige eller gjentatte lovbrudd. Utvalget mener dermed at hensynet til barnets beste vil måtte vike der hensynet til samfunnsvern er tilstrekkelig tungtveiende. I noen tilfeller vil hensynet til barnets beste også tilsi en frihetsberovende reaksjon."* Man skal ikke glemme at bak begrepet samfunnsvern kan det ofte ligge et vern av andre barn utsatt for kriminalitet av den en må berøve friheten fra.

Politijuristene kan fullt ut slutte seg til utvalgets vurderinger inntatt i punkt 9.6.3.3. Det er også viktig å understreke at samvær med familie og reisestønad for nærstående og lignende virkemidler, trolig vil være svært nyttig for at barnet skal ha en fornuftig og oppbyggende straffegjennomføring, slik utvalget vurderer det i punkt 9.6.3.8.

Generelt virker forslagene om endring av straffegjennomføringsloven å være gjennomarbeidede og fornuftige og kan i det store og hele få vår tilslutning.

Når det gjelder Konfliktråd – og særlig med representasjon fra interesseorganisasjoner er det Politijuristenes klare oppfatning at dette virker.

Et absolutt forbud mot bruk av forvaring for barn under 18 år, kan ikke Politijuristene støtte. Denne reaksjonen bør tilnærmet aldri brukes for så unge mennesker, og alder bør være tungtveiende i vurderingen av hva som er riktig reaksjon. Men et absolutt forbud kan ikke ses hensiktsmessig, nettopp fordi det, unntaksvis og svært sjelden, kan oppstå tilfeller hvor forvaring vil være riktig reaksjon. Derfor bør både straffeloven § 39c og ny straffelov av 2005 § 40 ha en åpning for at slik reaksjon kan idømmes, men at man skal være svært restriktiv. En mulig formulering for § 39c nytt

annet ledd kan være: *”Der lovbrøyteren var under 18 år på handlingstidspunktet, kan forvaring etter første ledd normalt ikke idømmes selv om vilkårene i første ledd er oppfylt.”*

At barn alltid skal ha krav på forsvarer, slik forslagene til straffeprosessloven §§ 96 og 99 lyder, gir vi vår ubetingete støtte.

Etterforskning og tvangsmidler

Pågrepelse og eventuell etterfølgende varetekt er straffeprosessuelle tvangsmidler som skal benyttes med det formål å oppklare lovbrudd, eller for å forhindre nye lovbrudd i å bli begått. Også der barn har begått lovbrudd, eller er mistenkt for å ha begått lovbrudd, kan det i enkelte tilfeller være bruk for et tiltak for å ivareta disse hensynene. Som utvalget selv peker på, er det ikke ukjent et barn blir siktet for å ha begått alvorlig gjengkriminalitet, voldskriminalitet eller narkotikaforbrytelser. I slike tilfeller kan hensynet til å hindre bevisforspillelse eller gjentakelse eller begge deler tale for at det gjøres et inngrep i barnets frihet.

Det er vanskelig å se for seg noe alternativ som skal kunne erstatte bruk av varetektsfengsling av barna. Til tross for at barn har behov for et særskilt vern mot inngrep, må et alternativ kunne ivareta de samme hensyn som begrunner varetektsfengslingen. Det opplagte ville være å la barnevernet fylle behovet. Barneverntjenesten er i dag ikke dimensjonert til å ta hånd om barna det her er snakk om.

Allerede når barnet får stilling som siktet, bør barnevernet underrettes og pålegges en plikt for oppfølging. Politijuristene mener altså at en må gå lenger enn det foreslåtte i forslaget til strpl § 183, nytt tredje ledd, at barnevernets plikt inntreder ved en eventuell varetektsfengsling. Har barnet kommet i en situasjon hvor det siktes for et straffbart forhold, synes det på det rene at det er behov for at barnevernet involveres og kan iverksette de nødvendige tiltak. Eksempelvis en regel i strpl § 82, nytt siste ledd: *”Er siktede under 18 år, skal påtalemyndigheten varsle barneverntjenesten om siktelsen. Barneverntjenesten plikter å uttale seg om behovet for tiltak etter barnevernloven kapittel 4 og gi informasjon om det arbeid som pågår i forhold til å iverksette tiltak. Barnevernet skal likeså bistå siktede på ethvert trinn av saken.”* Tilsvarende endring må da gjøres i barnevernloven ny § 3-5.

Politijuristene er ikke enig i at det er formålstjenlig med en totalfredning av barn under 16 år. Det er fremmet forslag om å forby bruk av tvangsmidler mot barn under 16 år. Vi mener å se en tendens til en stadig råere bruk av barn i mer eller mindre organisert kriminalitet. Dersom det først fremstår som nødvendig og velbegrunnet å bruk tvang ovenfor barn, kan det være ødeleggende om politiet skal være forhindret fra å pågripe barn under 16 år. Riktignok er det fornuftig å verne barn, men vi er redd for at dette vil være en for naiv tilnærming til problemet. Det er ikke slik at påtalemyndigheten tar lett på oppgaven i å ta stilling til pågrepelse av barn, og det er derfor allerede i dag slik at virkemiddelet bare benyttes i den utstrekning det er absolutt nødvendig.

Det er enkelte politiske partier som har tatt til ordet for å senke den kriminelle lavalder til 14 år. Begrunnelsen er nettopp den utviklingen som vi har beskrevet her, og som dessverre gjør det nødvendig å ha mulighet til å benytte tvang. Debatten rundt den kriminelle lavalder går Politijuristene ikke videre inn på.

Som ved forvaring er Politijuristene skeptiske til et absolutt forbud mot isolasjon. Dette vil nødvendigvis ha sammenheng med de vurderingene man gjør seg opp mot hvem som skal ta hånd om barnet – barnevernet eller kriminalomsorgen. Men selv om isolasjonsinstituttet av i dag skulle

viderefores, mener Politijuristene at det bør i særskilte tilfelle være en åpning for å benytte dette tvangsmiddel. En kan likevel støtte forslaget til ny straffeprosesslov § 186, 2. ledd med tilføyningen ”under kontroll av politiet.” til 3. punktum.

Foreldre og foresattes ansvar

Foreldre og foresatte bør være solidarisk ansvarlige for erstatningsansvar barnet pådrar seg. Dette bør etter vår oppfatning gjelde generelt, men særlig dersom barnet blir idømt å betale erstatning i medhold av straffeprosessloven § 3. Det bør derfor skje en endring av skadeerstatningsloven § 1-2. Her bør taket for erstatningsbeløp fjernes helt, alternativt bør det tilføyes at dersom barnet i sammenheng med at det blir kjent skyldig for et straffbart forhold også blir dømt til å betale erstatning, faller taket for foreldrenes ansvar bort.

Mulige sanksjoner mot foreldre/foresatte er som nevnt over et spørsmål som hadde fortjent en nærmere utredning. Politijuristene er av den oppfatning at svært mange av de unge kriminelle ikke har fått tilstrekkelig oppfølging hjemmefra. Samfunnet må se på om det er akseptabelt at foreldre og foresatte svikter sine barn slik at de ikke opptrer innenfor samfunnets normer. Dette innebærer at barnets verge ilegges et større ansvar og vil formentlig ha en preventiv effekt.

Påtaleunntatelse

Utvalget drøfter muligheten for å utvide bruken av påtaleunntatelse ovenfor denne lovbrystergruppen. Utvalget foreslår også en utvidelse i muligheten til å gi påtaleunntatelser med kortere prøvetid enn det er anledning til i dag. I mindre saker vil det være tilstrekkelig med en prøvetid på seks måneder.

Beslutningen om å unnlate å forfølge en forbrytelse baserer seg på flere momenter. Årsaken er som regel sammensatt, men i all hovedsak er det sjelden at saken åpenbart bør løses med påtaleunntatelse. Det er derfor vanskelig å se hvorfor det skal være nødvendig å reagere umiddelbart ovenfor barn med denne begrunnelse. Etter vår vurdering er det langt viktigere at barnet får sine saker samlet vurdert. Det er ofte vanskelig å se det totale bildet ute på et åsted eller ved en kontroll, og det kreves i alle fall noen innsats for å samle saken mot en og samme gjerningsmann. Det vil være svært uheldig dersom saker mot samme barn får ulik reaksjon og tilsynelatende mangelfull kontroll.

I Jo Hov Rettergang II Straffeprosess på side 177 heter det: ”Det sies gjerne at påtalemyndigheten har en særskilt objektivitetsplikt. Plikt til å være objektiv har i og for seg alle forvaltningsorganer, men når det har vært vanlig å frembeve dette særskilt for påtalemyndighetens vedkommende, skyldes det at påtalemyndighetens arbeid er spesielt på den måten at det består i å forberede og utføre en sak som en av partene i en prosess. Men siden det er en like viktig oppgave for påtalemyndigheten å sørge for at de uskyldige går fri som det er å sørge for at de skyldige blir dømt, må påtalemyndigheten på ethvert trinn av saken legge like stor vekt på å finne frem til de forhold som taler i siktetes favor, som de som taler til hans ugunst (jfr. Strpl. § 226 (3)). Hvor viktig det er at påtalemyndigheten er objektiv, er særlig lett å se når det gjelder etterforskning. Politiet har langt større muligheter for å drive etterforskning enn siktede – som kanskje til og med befinner seg i varetektsfengsel.”

Daværende riksadvokat Georg Fredrik Rieber-Mohns artikkel i Nytt i strafferetten 1996 Nr 2 side 19-47 drøfter ansvar og ledelse av etterforskning i politiet: ”For at etterforskningen fullt ut skal fylle dette formål, må den være en juridisk styrt virksomhet. Alle de momenter som rettslig sett er nødvendige for avgjørelsen av tiltalespørsmålet og sakens forberedelse for retten, kan bare en fullverdig juridisk kompetanse gi innblikk i og kontroll over.” Videre heter det i samme artikkel: ”Det følger av drøftelsen [...] foran at gjeldende straffeprosesslovs

plassering av ansvaret for etterforskningen fullt ut hos påtalemyndigheten, har meget gode grunner for seg i tillegg til de solide historiske røtter. Den som måtte føle seg kallet til å argumentere for en annen oppfatning av gjeldende rett, må nødvendigvis gå inn i en drøftelse av forholdet mellom jus og etterforskning, spørsmålet om politisk ansvar for etterforskningen og prinsippet om påtalemyndighetens uavhengighet. Spørsmålet om rettsikkerhet – i vid forstand – vil altså stå sentralt i en slik drøftelse. For meg er det innlysende at den gjeldende ansvarsplassering gir den beste garanti både for juridisk riktige og politisk uavhengige avgjørelser i strafferettspleien, og for at avgjørelser treffes innen rimelig tid.”

At vi har med barn å gjøre burde tilsi at disse hensyn veide tyngre enn vanlig, ikke omvendt. Politijuristene vil derfor på det sterkeste fraråde en slik delegasjon av myndighet til påtaleunntatelse. Negative og positive påtaleavgjørelser bør tilligge påtalemyndigheten alene. Selv om påtaleunntatelse er et nyttig og ofte brukt virkemiddel ved straffesaker mot barn, betyr det ikke at vurderingene som gjøres bør forringes.

Administrative og økonomiske konsekvenser:

Skal man ha en vellykket innføring av lovendringer, forutsetter dette at brukerne av de nye lovbestemmelsene får muligheter til å oppdatere seg, og at de etater som berøres får anledning til å gjøre seg kjent med og inkludere det nye regelverket, herunder at praksis endres og rutiner etableres. En av de mest sentrale ”brukergrupper” av de nye bestemmelsene vil være påtalejurister. De færreste har denne muligheten i sitt daglige virke. Innføringen av nye regler blir tungtvint og treg når de færreste har anledning til å oppdatere seg på dette og sette seg inn i og begynne å anvende de nye reglene. Dette bør det tas høyde for i lovgivningsarbeidet. Det har vært lite fokus på denne delen av arbeidet ved lovendringer når nye lover har blitt innført.

Politijuristene ønsker å sette fokus på dette. Det bør ikke og kan ikke være slik at det er den enkelte tilsattes ansvar alene å tilegne seg kunnskapen – slik det gjerne er i dag. Det ligger nødvendigvis alltid et visst krav i slike stillinger på å holde seg oppdatert i nødvendig grad, men arbeidsgiver kan ikke skyve alt ansvaret over på den enkelte arbeidstaker. Det er vanskelig å finne tid for å sette seg inn i nye lover, og det medfører en unødvendig forsinkelse i forhold til å få tatt disse i bruk. Lovgivers målsetting forsinkes på grunn av treghet i det offentlige apparatet. Hadde det vært gitt rom for den enkelte påtalejurist å sette av en eller to eller tre arbeidsdager for hver større lovendring, ville slike endringer langt raskere bli implementert, og de politiske myndigheters hensikt ville raskere oppnås. Likeså bør det pålegges å iverksette ”oppdaterings-/opplæringskurs”. Slik det fungerer i dag, er ”politisk handlekraft” ved innføring av lovendringer i realiteten uten virkning før unødvendig lang tid har gått, gjerne mange måneder etter innført lovendring. Om dette gjøres ved å innføre ”studiedager” eller om en innfører organisert opplæring er vanskelig å si, og begge måter bør kanskje forsøkes, men lovgiver og departementet bør legge klare føringer på de offentlige myndigheter slik at den enkelte gis anledning til å sette seg inn i lovendringene, og dermed også evner å ta de nye lovene i bruk. Det er grunn til å tro at dette i lengden vil være ressursbesparende, da verdien ved rask innføring av lovendring og god saksbehandling fort kan overstige tapt arbeidstid. Det vil lett bli en uheldig ”sovepute” for den lovgivende makt om ikke den sørger for at den utøvende makt gis anledning til å lære seg nye lovbestemmelser, endre praksis og etablere de nødvendige rutiner, som igjen er en forutsetning for å ta de nye reglene i bruk.